

2020-2021

Protocol goed gedrag & anti pesten

Coördinator Sociale Veiligheid
Stephanie Wielens

Interne Vertrouwenspersoon
Inge Somer

Inhoudsopgave:

Protocol goed gedrag	blz.	2
<ul style="list-style-type: none">• Een veilige school & goed gedrag• Hoe gaan we op school om met gewenst en ongewenst gedrag• Preventie met Kwink op school		
Kwink	blz.	3
<ul style="list-style-type: none">• De Kwink van de week• Klassenmanagement• Kwink thuis• Koelkastposter	blz.	4
Regels en afspraken	blz.	5
<ul style="list-style-type: none">• Schoolafspraken	blz.	6
Als het toch mis gaat (buiten het klaslokaal)	blz.	7
Correctieprocedure bij ongewenst gedrag	blz.	8
Registratieblad gedragsincident	blz.	9
Time-in, time-out, time-off procedure	blz.	10
	blz.	11
Time-off brief	blz.	12
Protocol Anti-pesten	blz.	13
Definitie van plagen en pesten	blz.	14
<ul style="list-style-type: none">• Hoe wordt er gepest?• De gepeste leerling• De pestende leerling• Meelopers en andere leerlingen• De aanpak van het pesten• Wie zijn er betrokken bij het pestprobleem• Wat kun je doen om pesten te voorkomen	blz.	15
Aanpak	blz.	16
<ul style="list-style-type: none">• Begeleiding van de gepeste leerling• Begeleiding van de pester• Begeleiding van de andere kinderen• Begeleiding van de ouders	blz.	17
Adviezen aan de ouders		
<ul style="list-style-type: none">• ouders van de gepeste kinderen• ouders van de pesters• Alle andere ouders	blz.	18
Protocol Cyberpesten	blz.	19
Ondertekening voor akkoord	blz.	20
	blz.	21
	blz.	22
	blz.	23

Protocol Goed gedrag Hugo de Grootschool

Een veilige school en goed gedrag

De Hugo de Grootschool staat voor: "Samen voor ieder kind." We staan voor een school waar kinderen, ouders en/of verzorgers en teamleden zich veilig en gewaardeerd voelen.

Onze school staat in een wijk met veel verschil in sociale en culturele achtergronden. Daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen kennismaken met verschillende culturen en sociale achtergronden en elkaar respecteren. We hebben veel oog voor het welzijn van de kinderen en zijn ons ervan bewust dat je pas echt goed kunt leren als je lekker in je vel zit. Daarom hechten we veel waarde aan een klimaat waarbinnen ieder kind zich veilig en prettig voelt.

De 3 weken na de zomervakantie (de Gouden weken) staan specifiek in het teken van hoe we met elkaar omgaan. In de groepen wordt hierover gesproken, welke regels horen daarbij (deze hangen zichtbaar in de klassen) en hoe spreken we elkaar daarop aan. Na een vakantie worden deze regels herhaald binnen de groep. We onderscheiden algemene gedragsregels voor de hele school en specifieke groepsafspraken die samen met de leerlingen worden bepaald.

Hoe gaan we op school om met gewenst en ongewenst gedrag

Een aantal onderwerpen worden structureel binnen de groepen besproken: hoe maak je een veilige groep, de aanpak van ruzies, positief communiceren met elkaar, afspraken maken en elkaar daar aan houden etc. Dit gebeurt tijdens de lessen van Kwink, rollenspelen en natuurlijk gedurende de dag. Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis van de ouders) is van groot belang. Er wordt minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag of taalgebruik van de leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Wij willen preventief werken aan gedrag en zo min mogelijk reactief. Er zijn verschillende factoren die verstorend (niet gewenst) gedrag bij kinderen veroorzaken en ervoor zorgen dat een groep geen positieve groep is. Een van de oorzaken voor het vertonen van verstorend gedrag is sociale incompetentie. Om sociaal gedrag te kunnen laten zien, heb je sociale vaardigheden nodig. Om deze vaardigheden bij de leerlingen te ontwikkelen, zetten we Kwink schoolbreed in op onze school en zien we gedrag als leerdoel.

Kwink op school

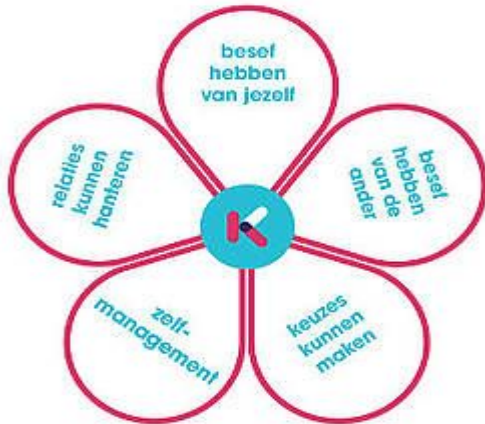
Kinderen ontwikkelen zich hoe dan ook. Maar omdat die ontwikkeling niet zomaar goed komt, is er een preventieve interventie nodig die planmatig en systematisch aandacht geeft aan het sociaal-emotioneel leren van leerlingen. Wij hebben daarom als school gekozen voor Kwink. Kinderen leren hierbij om op een planmatige, positieve en consequente manier fundamentele levensvaardigheden (competenties) te verwerven.

Kwink is een preventieve aanpak met als belangrijkste doel om verstorend gedrag in de klas te voorkomen en om van de klas een positieve groep te maken.

Kwink richt zich op de ontwikkeling van vijf essentiële sociaal emotionele competenties:

1. Besef hebben van jezelf (ik)
2. Zelfmanagement (ik)
3. Besef hebben van de ander (jij)
4. Relatie kunnen hanteren (jij)
5. Keuzes kunnen maken (wij)

Kwink

Kwink bestaat uit jaarlijks 20 lessen. Elke les heeft een vaste opbouw: terugblik, oriëntatie op het onderwerp, uitleg, begeleidde inoefening, zelfstandige verwerking, evaluatie en terug- en vooruitblik. Er worden verschillende effectieve werkvormen ingezet, zoals animaties, gesprekken, (rollen)spellen, liedjes en presentaties.

De inhoud van de lessen sluit aan bij de fases van de groepsvorming: Forming, Norming, Storming, Performing en Adjourning (Tuckman, 1965). Hierdoor krijgt de leerkracht handvatten om de groepsvorming te sturen en de klas een positieve groep te laten worden. Tijdens de lessen reflecteren kinderen op hun eigen gedrag en dat van anderen. Daarvoor moeten ze de taal leren waarmee ze hun innerlijke wereld kunnen verwoorden. Het is belangrijk dat ze hun emoties genuanceerd kunnen verwoorden. Dit voorkomt misverstanden en conflicten.

Bovendien is deze emotiewoordschat ook voorwaardelijk voor de goede ontwikkeling van inlevingsvermogen. Daarom worden 75 emotiewoorden (gedurende de acht jaar basisonderwijs) structureel en planmatig aangeboden tijdens de lessen. Elke les worden emotiewoorden aangeboden die bij de les passen. Deze worden uitgelegd en verbeeld en kunnen vervolgens direct gebruikt worden in de opdrachten.

Emotiewoorden

Het is niet vanzelfsprekend dat een kind wat het geleerd heeft in een Kwinkles automatisch toepast tijdens andere lessen, in de gang en op het plein. Om het geleerde goed te kunnen toepassen in een andere situatie dan waarin het is aangeleerd, is generalisatie nodig (van Overveld, 2012). Hiervoor maakt de methode gebruik van:

De Kwink van de week

Dit is een duidelijke, zichtbare gedragsverwachting. Deze is ontleend aan de doelstelling van de les en gekoppeld aan een van de vijf genoemde competenties. De Kwink van de Week hangt goed zichtbaar in het lokaal en herinnert de kinderen aan het gewenste gedrag dat in de les aan de orde is geweest.

De Kwink van de Week wordt schoolbreed aangeboden in alle groepen. In de weekbrief wordt naar de ouders gecommuniceerd wat de Kwink van de Week is. Ook ouderbrieven van Kwink worden meegegeven. Hierin staat korte informatie over de gegeven lessen en digitale adressen voor meer info.

Klassenmanagement

Klassenmanagement kan gedefinieerd worden als het “scheppen van voorwaarden voor effectief onderwijs” (Klamer-Hoogstra, 2012). Om leerkrachten te ondersteunen in het scheppen van deze voorwaarden, geeft Kwink bij iedere les suggesties voor goed klassenmanagement. De suggesties gaan altijd over de vier belangrijkste gebieden waarvoor management in de klas nodig is: de houding van de leerkracht, de omgeving (klas/school/plein), het onderwijs en de groep. Hierdoor ontstaat een “Kwinke leerkracht”, die positieve voorbeelden van gewenst gedrag laat zien.

Kwink thuis

Voldoende betrokkenheid van ouders bij de school van hun kind kan gedragsproblemen voorkomen en sociaal gedrag stimuleren (Smit et al., 2006; Henderson & Mapp, 2002; Marzano, 2003). Om deze betrokkenheid te stimuleren en de leerinhoud “mee naar huis te nemen” heeft elke les een zogenaamde “Kwink thuis”.

Verder brengt Kwink vier keer per schooljaar een Koelkastposter uit. Deze poster brengt ouders met kinderen in gesprek. Rondom de woorden “Kwink Koelkastposter” staat in een aantal spreekwolkjes het thema van elke les samengevat. Dan weten de ouders waar het kind het op school over gehad heeft en kunnen ze daar ook naar vragen. De emoticons op de poster bieden de mogelijkheid om met de kinderen over hun emoties en de emoties van andere gezinsleden te praten. Tot slot staan er ook altijd een aantal doe-opdrachten op de poster die passen bij de thema's van de lessen.

Regels en afspraken

Binnen de Hugo de Groot school gelden de volgende schoolafspraken:

- Wij luisteren naar elkaar;
- We spelen samen;
- We helpen elkaar;
- Zeg ik stop, hou dan op!
- Wie rent hier binnen, moet opnieuw beginnen;
- Gaat de bel.... dan stopt het spel;
- Wij zijn zuinig op elkaars spullen;
- In de klas en in de hal, zachtjes praten overal.

schoolafspraken

naar elkaar!

hou dan op!

moet opnieuw beginnen!

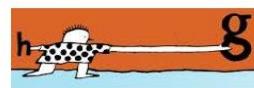
dan stopt het spel

op elkaars spullen!

Zachtjes praten overal...

Deze schoolregels hangen op verschillende plekken binnen de school, zodat ze zichtbaar voor de kinderen zijn. Leerkrachten kunnen er naar verwijzen als de regel niet (goed) wordt toegepast. Ze worden regelmatig besproken binnen de groepen (vooral na de vakanties).

Als het toch mis gaat (op plekken buiten het klaslokaal)

Wanneer een kind zich niet aan de op school geldende afspraken houdt, treedt de hieronder beschreven procedure (time in, time out, time off) in werking.

Wij verstaan onder **ongewenst gedrag** het volgende:

- Pestgedrag (zie protocol anti pesten)
- Uitschelden van andere kinderen/volwassenen
- Fysiek contact in de vorm van: (na)trappen, slaan, knijpen, bijten etc.
- Storend gedrag, zodat de groep niet (rustig) kan werken
- Onbeleefd / respectloos gedrag
- Weglopen
- Het niet op willen volgen van opdrachten
- Het meenemen van een gevaarlijk voorwerp
- Het overtreden van pleinafspraken: bijv. elders dan op aangegeven plekken voetballen op het plein of het gooien met zand
- Zich zonder toestemming buiten het schoolplein begeven
- Fietsen op het schoolplein

Als de leerkrachten ongewenst gedrag signaleren, dan volgt er een correctie.

De volgende stappen worden gehanteerd om deze correcties zo doelmatig en efficiënt mogelijk te laten zijn:

1. We nemen de leerling zoveel mogelijk apart
2. We vertellen de leerling kalm, zakelijk en op neutrale wijze wat we hebben gezien. We gaan niet in discussie. We vertellen wat het probleemgedrag was en we vertellen duidelijk wat het gewenste gedrag had moeten zijn.
3. De leerling moet vertellen wat het gewenste gedrag in die situatie had moeten zijn. Kan of wil hij dat niet, dan vertelt de leerkracht het nog een keer.
4. We geven de leerling **de keus** over hoe het probleemgedrag gecorrigeerd kan worden en we vertellen welke gevolgen iedere keuze heeft.
5. Het gevolg van de keuze moet direct of zo snel als mogelijk volgen.

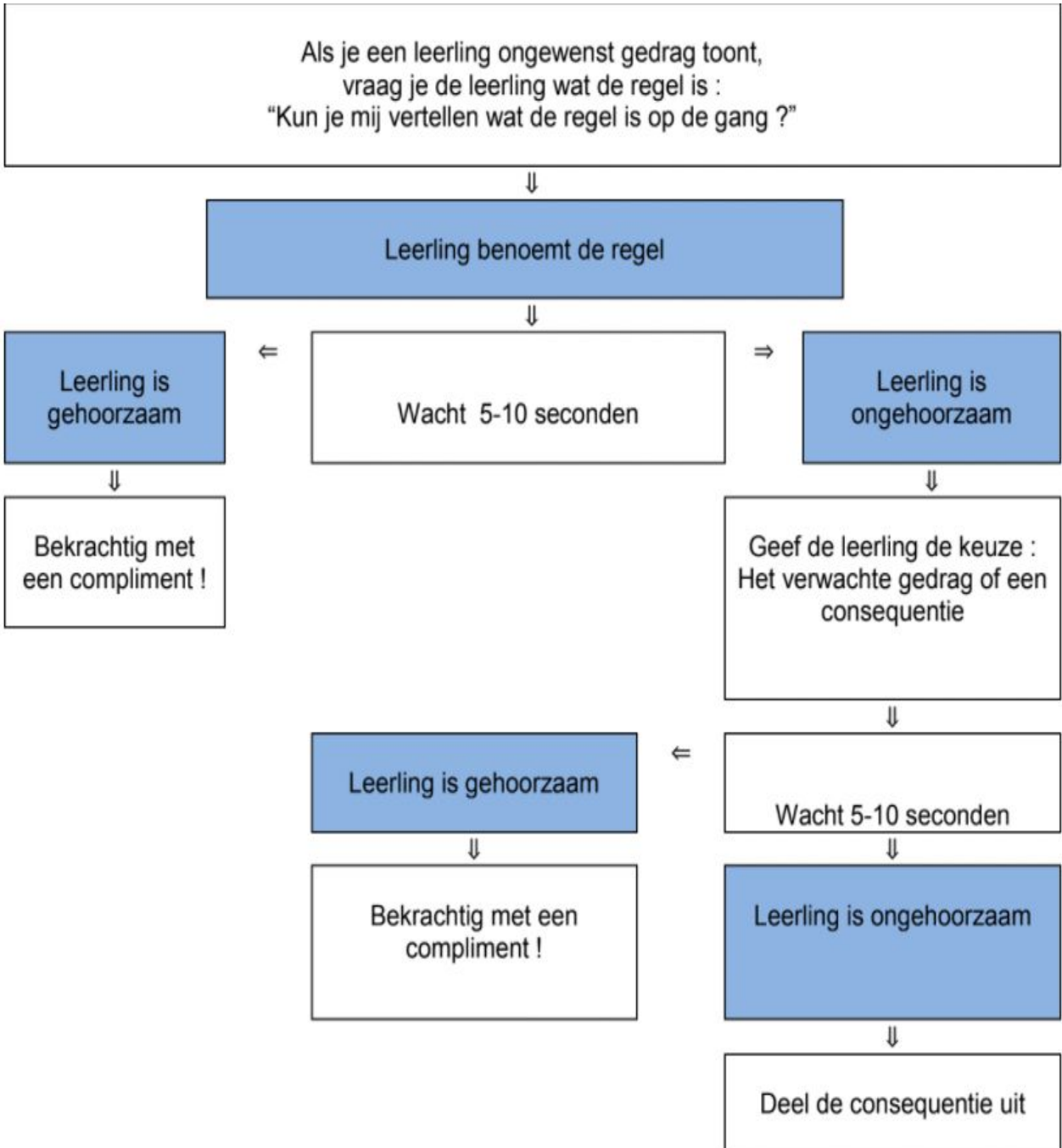
Na de correctie om ongewenst gedrag aan te pakken, complimenteren we de leerling(en) als ze het juiste gedrag laten zien!

Als de leerling niet gelijk de goede keuze kan maken of eerst moet afkoelen, zetten we hem/haar op het bankje bij het hek (voor de struiken) voor een time-out. Na een paar minuten vragen we nogmaals naar de keuze. Als nu wel de juiste regel wordt benoemd, kan er verder gespeeld worden. Er hoeft **geen** registratieformulier gedragsincident te worden ingevuld.

Als de leerling ervoor kiest om zich te (blijven) verzetten tegen het optreden van de leerkrachten, geen respect toont en doorgaat met zijn/haar ongewenste gedrag dan volgt er een **interventie (time off)**. Dit betekent dat de leerling naar binnen wordt gestuurd (naar het kantoor van Emine of de IB-ruimte).

Hier blijft de leerling totdat de IB-er/gedragspecialist hem/haar terugbrengt naar de klas. De leerling krijgt 10 minuten om af te koelen. Alle overige tijd daarna wordt na schooltijd ingehaald met het maken van het gemiste werk. De leerkracht vult zo snel mogelijk het **registratieformulier gedragsincident** (zie hieronder) in en geeft deze af bij de gedragspecialist. Er wordt met ouders gebeld en een time-off formulier meegegeven (zie hieronder). Deze moet ondertekend mee terug genomen worden.

REGISTRATIE GEDRAGSINCIDENT HUGO DE GROOTSCHOOL

Naam leerling: _____

Groep/klas: _____ Datum: _____ Tijd: _____

Ingevuld door: _____

Plaats	Klein probleemgedrag	Groot probleemgedrag
☐ schoolplein ☐ fietsenstalling ☐ gang/hal ☐ gymlokaal/speellokaal ☐ kleedkamer ☐ bieb ☐ toilet ☐ anders, nl. _____	☐ onacceptabel taalgebruik ☐ uitschelden ☐ obscene gebaren ☐ ruzie ☐ plagen ☐ ongehoorzaam/ tegendraads ☐ misbruik van materiaal ☐ moedwillig verstoren van activiteit ☐ anders, nl.	☐ verbale agressie (dreigen) ☐ pesten ☐ liegen ☐ vechten ☐ ongeoorloofd verblijf buiten schoolplein ☐ vandalisme / vernieling ☐ diefstal ☐ anders, nl. _____

Maatregel(en)	
☐ gesprek ☐ time-out / afzonderen ☐ nablijven / tijd inhalen ☐ time-off bij _____ ☐ herstellen schade	☐ taak maken ☐ contact met ouder(s) / verzorger(s) ☐ schorsing ☐ anders, nl. _____

Time-in, time-out, time-off procedure Hugo de Grootschool

Voor kinderen die zich binnen de groep niet volgens afspraak gedragen, hanteren we het volgende protocol:

Time-in:

5 minuten op een **denkplek in de klas** (een afgeschermd zitplekje in de klas, gemarkeerd met het pictogram, met een koptelefoon en een zandloper van 5 minuten). Indien nodig kan de tijd verlengd worden met 5 minuten door de zandloper nog een keer te draaien. Daarna keert de leerling terug naar de eigen plek. Wanneer de leerkracht ziet dat de leerling weer aan het werk gaat krijgt deze na ongeveer 1 minuut een compliment (opsteker in de vorm van een 'duim'). De leerling kan ook zelf vragen om een time-in door het gebaar van het pictogram te maken, de leerkracht houdt de regie en stemt al dan niet toe. De leerling krijgt tijdens een time-in geen aandacht.

Time-out:

5 minuten op een **denkplek buiten de klas**, bij voorkeur in een **buurklas** (een afgeschermd zitplekje, gemarkeerd met het pictogram, met een koptelefoon en een zandloper van 5 minuten). Indien nodig kan de tijd verlengd worden met 5 minuten door de zandloper nog een keer te draaien. Een time-out kan gegeven worden in een buurklas. Er moet op deze plek toezicht zijn van een collega. Geschikte plekken dienen in samenspraak gevonden te worden. Als een leerling naar de buurklas gaat komt het op de time-in plek van die klas te zitten. De eigen leerkracht bepaalt wanneer een leerling een time-out krijgt. Na de time-out keert de leerling terug naar de klas. Wanneer de leerkracht ziet dat de leerling weer aan het werk gaat krijgt deze na ongeveer 1 minuut een compliment (duim). De leerling krijgt tijdens een time-out geen aandacht.

Time-off:

Wanneer een korte time-in of time-out niet voldoende uitwerking heeft of wanneer een leerling grensoverschrijdend gedrag laat zien wordt de leerling naar de achtervang (IB-er /gedragsspecialist) gebracht of komt de achtervang de leerling halen. De leerling krijgt tijd om af te koelen en kan, als de achtervang dit inschat, terugkeren naar de klas waar het schoolwerk voortgezet kan worden. De tijd voor een **time-off** bij deze achtervang dient zo kort mogelijk te zijn, maar is variabel omdat het afhankelijk is van de situatie. Na een **time-off** bij de achtervang gaat de leerkracht in gesprek met de leerling, dit kan tijdens een pauze of op een ander geschikt moment plaatsvinden. Er wordt door de leerkracht een notitie gemaakt in het leerlingvolgsysteem van Esis. De leerling moet het gemiste werk afmaken/inhalen in een volgende lunchpauze. Eventueel krijgt de leerling werk mee naar huis. Ouders worden door de leerkracht op de hoogte gebracht van een **time-off** bij de achtervang door te bellen en een time-off brief mee te geven (zie bijlage). Deze moet de volgende dag ondertekend mee terug gebracht worden en afgegeven worden bij de gedragsspecialist (deze meldingen van grensoverschrijdend gedrag worden geregistreerd in het leerlingdossier van de leerling en in het sociaal jaarverslag). Indien nodig volgt hierna een gesprek met de ouders (wanneer daaropvolgend nog verdere maatregelen nodig zijn, gaat dit in overleg met de directie).

Voordat een time-off wordt gegeven is samen met de leerling de 'time-in, time-out procedure' doorlopen en/of is er alles aan gedaan om een conflict te voorkomen. Van het incident en een eventueel gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier van Esis geplaatst.

Een time-off brief wordt meegegeven bij grensoverschrijdend gedrag. Dit is ter beoordeling aan de leerkracht en/of betrokkenen. Op de brief staat het voorval beschreven. Deze brief wordt mee naar huis gegeven en wordt de eerstvolgende schooldag ondertekend door ouders teruggegeven aan de leerkracht. Er volgt dan eventueel nog een gesprek met ouders. Van het incident en het gesprek wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door ouders voor gezien ondertekend en daarna in het leerlingdossier van Esis geplaatst. Ook de gedragsspecialist wordt geïnformeerd, zodat het in het sociaal jaarverslag kan worden vermeld.

De time-off brief staat op de volgende bladzijde.

TIME-OFF BRIEF HUGO DE GROOTSCHOOL

Naam leerling:

Naam leerkracht:

Datum:

0 Uw kind heeft bij voortdurend en over een langere periode het leerproces van medeleerlingen verstoord

0 Uw kind heeft agressief gedrag vertoond ten opzichte van de leerkracht, medeleerlingen of ouders

0 Uw kind heeft andere leerlingen geïntimideerd of bedreigd

0 Uw kind heeft gevaarlijke voorwerpen of messen bij zich gedragen

0 Uw kind

Toelichting leerkracht:

--

Wij vragen u dit voorval met uw zoon/dochter te bespreken, zodat wij met elkaar herhaling voorkomen. Heeft u nog vragen, neem dan contact op met de leerkracht van uw kind.
Ik ontvang dit formulier morgen graag ondertekend terug.

Met vriendelijke groet,

Directeur

Handtekening voor gezien:

Datum:

Naam:

Protocol anti-pesten Hugo de Grootschool

Doel van het anti-pesten protocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen elkaar, als er zich ongewenste situaties voordoen, aanspreken op deze regels en afspraken.

Wij streven ernaar:

- Dat kinderen zich veilig voelen, dat ze vertrouwen hebben in ons, in elkaar, in zichzelf en de mensen om hen heen
- Dat de kinderen de kans krijgen om op eigen niveau te presteren
- Dat kinderen leren samen te werken
- Dat kinderen niet alleen kennis, maar ook sociale en praktische vaardigheden leren die nodig zijn om het samenwerken met met de ander mogelijk te maken
- Dat kinderen leren omgaan met gevoelens en emoties van zichzelf (en die van een ander)
- Dat kinderen leren een ander te respecteren en te waarderen
- Dat de kinderen een respectvolle houding ten aanzien van normen en waarden voor ieders culturele en levensbeschouwelijke achtergrond ontwikkelen
- Dat kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige personen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de samenleving

Het anti-pestprotocol is erop gericht om alle betrokkenen (medewerkers, ouders en leerlingen) op de hoogte te brengen, van alles wat onze school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pesten voorkomen kan worden en wat onze aanpak is als er gepest wordt. Met dit protocol maken we duidelijk dat pesten niet wordt geaccepteerd en dat onze school er alles aan zal doen om pestgedrag aan te pakken en te voorkomen.

Pesten

Pesten komt helaas overal voor. Ook op school worden kinderen gepest om uiteenlopende redenen. Binnen onze school tolereren we pesten niet. Door het nemen van allerlei preventieve maatregelen proberen we zoveel mogelijk problemen te voorkomen. We hebben afspraken gemaakt over o.a. hoe we met elkaar omgaan, dat we SCOL als signaleringslijst inzetten, preventieve maatregelen etc.

In dit pestprotocol beschrijven we hoe te handelen als er melding wordt gemaakt (door ouders en/of kinderen) of geconstateerd wordt (door leerkrachten en/of begeleiders) dat er sprake is van (cyber)pesten.

Definitie van plagen en pesten

Plagen

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gedrag bij plagen is onschuldig en het gaat meestal om een vorm van spel.

Plagen wordt door de betrokkenen niet bedreigend of echt vervelend gevonden.

Plagen is niet systematisch (steeds weer opnieuw) en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat.

Pesten

We spreken van pesten als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus genomen worden. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. Zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om moeten gaan. Ze hebben wel de taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat leerlingen te vertellen hebben. Leerkrachten houden groeps- en kindgesprekken, hebben aandacht voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken in de groep en zorgen dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:

vernederen, belachelijk maken
schelden
dreigen
met bijnamen aanspreken
gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven

Lichamelijk

trekken aan kleding, duwen en sjoeren
schoppen en slaan
krabben en aan haren trekken
wapens gebruiken

Achtervolgen

achterna lopen en opjagen
in de val laten lopen, klem zetten of rijden
opsluiten

Uitsluiting

negeren en doodzwijgen
uitsluiten van feestjes
bij groepsopdrachten

Stelen en vernielen

afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
kliederen op boeken en andere spullen
banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing

dwingen om spullen of geld af te geven
het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

Digitaal pesten

anonieme berichten verzenden via social media
schelden, roddelen, bedreigen, foto 's van mobieltjes en
webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site
plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken,
haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping
en het versturen van een e-mailbom.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdsgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat ze niet mogen klikken

De pestende leerling

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een leerkracht is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

De aanpak van het pesten

Pesten is een probleem dat zich niet gemakkelijk laat oplossen. Pesten speelt zich vaak in het verborgene af. Dat maakt het alleen al moeilijk om er grip op te krijgen. Het is van groot belang dat (leerlingen, leerkrachten en ouders(s)/verzorger(s) pesten als een bedreiging voor een veilige leefomgeving zien. Ze moeten bereid zijn pesten te willen signaleren, melden, voorkomen en bestrijden, zodat er op school een veilig klimaat ontstaat. Een middel daarvoor is dit protocol, dat door alle betrokkenen moet worden uitgedragen en nageleefd.

Wie zijn betrokken bij het pestprobleem?

Bij pesten zijn meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pester(s), de zwijgende middengroep, de medewerkers en de ouders/verzorgers.

Om pesten aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid. Dit wordt de **vijfsporenaanpak** genoemd.

1. De gepeste leerling

Het probleem wordt serieus genomen en er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Er wordt de leerling hulp aangeboden door de leerkracht, coördinator sociale veiligheid of intern begeleider.

2. De pester

Er wordt met de leerling gesproken over zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor het slachtoffer. Er wordt geprobeerd de achterliggende oorzaken voor het pestgedrag boven tafel te krijgen.

Er wordt de leerling hulp aangeboden door de leerkracht, coördinator sociale veiligheid of intern begeleider.

3. De zwijgende middengroep

De leerkracht of coördinator sociale veiligheid bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen uit de groep hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan de verbetering van de situatie.

4. De medewerkers

De school zorgt dat alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is, waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden en minder kans krijgt. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

5. De ouders/ verzorgers

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundigen.

Wat kun je doen om pesten te voorkomen?

Pestgedrag komt minder voor in een veilig en goed schoolklimaat. Een positieve sfeer en betrokkenheid op elkaar vormen daarbij de basis. Alle medewerkers, maar vooral de leerkrachten, spelen daarbij een belangrijke rol. Het lastige is dat pesten zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Daarom hebben we dit anti-pestprotocol geschreven. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel hebben een belangrijke taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.

De leerkrachten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de coördinator sociale veiligheid om hulp en overleg in gang te zetten. Leerkrachten houden ook groeps- en kindgesprekken, hebben aandacht voor de sfeer in de groep en het functioneren van de individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken en groepsregels met de klas en zorgen ervoor dat deze regels nageleefd worden.

Alle medewerkers dienen oog te hebben voor de signalen van de leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Ouders moeten allereerst goed op de hoogte zijn van het anti-pestprotocol. Belangrijk is dat ouders die zich zorgen maken over het pesten, serieus genomen worden. Daarnaast moet de school de ouders van leerlingen ook steun bieden. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. Eventueel kan de school verwijzen naar deskundige hulpverleners. In het **schoolbeleid** moet er **structureel** worden ingezet op een positief groepsvorming in de klassen door middel van training van de leerlingen, leerkrachten en andere schoolmedewerkers. Op onze school wordt dat onder andere gedaan door het inzetten van de SEL (sociaal emotioneel leren) methode Kwink. Er wordt jaarlijks meegedaan met de week tegen pesten, de week van de mediawijsheid en er worden structureel burgerschapslessen gegeven.

De coördinator sociale veiligheid (Stephanie Wielens) kan hulp bieden aan alle bovengenoemde partijen in de vorm van adviezen en tips.

Tevens bewaakt de coördinator sociale veiligheid het proces rondom de activiteiten om het pesten te voorkomen en bij de aanpak van pesten.

Aanpak

Uitgangspunt

Het pesten is gemeld bij de leerkracht / coördinator sociale veiligheid/ intern begeleider. Deze begeleidt de gepeste leerling (en) en de pester(s). Wanneer er vastgesteld is dat een leerling gepest wordt door een andere leerling, is het plan van aanpak als volgt:

STAP 1:

Gesprek met de betrokken leerlingen. Het gesprek met de pester(s) heeft o.a. een waarschuwende functie. De afspraken over gewenste gedragsverandering binnen de gestelde termijn worden schriftelijk vastgesteld. Ouders van beide partijen worden geïnformeerd (+verslag).

STAP 2:

De naleving van de gemaakte afspraken wordt gecontroleerd en bijgehouden door de leerkracht en/of coördinator sociale veiligheid binnen een termijn van 4 weken. Pestincidenten worden vastgelegd.

STAP 3:

Als het pestgedrag niet stopt, volgt na 4 weken een tweede gesprek met de pester(s) EN ouders van deze leerling(en). Zij krijgen 4 weken om hun gedrag aan te passen. Tevens kan begeleiding worden ingezet om wel tot gedragsverandering te komen (+ verslag). Daarnaast worden er strafmaatregelen genomen tegen de pesters. De politie wordt te allen tijde geïnformeerd als er sprake is van strafbare feiten. De directie wordt geïnformeerd over de stand van zaken.

STAP 4:

Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt een tijdelijke schorsing aan de pesters opgelegd (in samenspraak met het schoolbestuur) door de directie. Tevens kan hulpverlening worden ingezet om wel tot gedragsverandering te komen (+dossier).

STAP 5:

Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, kan de school (directie) overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester(s) (in samenspraak met het schoolbestuur).

Hierbij volgt de school het "Protocol schorsing en verwijdering" (+ dossier).

Leerlingen, ouders met **klachten** over seksuele intimidatie, pesten of discriminatie e.d. kunnen terecht bij de **interne vertrouwenspersoon (Inge Somer)**. Zij zal in gesprek gaan met de leerling en / of de ouders om de klacht zo goed mogelijk aan te pakken. Hierbij gaat het vooral om het aangeven van de juiste routes en het ondersteunen bij het doorlopen van de procedures.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld 'je niet afzonderen';
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders / beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'overbeschermen' bijv. naar school brengen of 'ik zal de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen;

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken / pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Begeleiding van de andere kinderen van de groep

- De kinderen middels gesprekken en rollenspellen bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag;
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen;
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen;
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken;
- Samen spelen en samenwerken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buiten speelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar);
- De kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep;
- Herhalen van de school- en groepsregels;
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

Begeleiding van de ouders

- Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten.
- Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.
- De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.
- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt.
- Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.
- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen.
- Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht vertelt. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken.
- Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Indien het gaat om onveilige en/of strafbare situatie/incidenten kan dit besproken worden of een melding worden gemaakt bij de wijkagent;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht en / of de coördinator sociale veiligheid bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen;
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt in het bijzijn van uw kinderen. Bedenkt u dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

PROTOCOL CYBERPESTEN

Wat is cyberpesten

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hatemail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen.
- Het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

De school wil cyberpesten voorkomen door:

- de leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten, met behulp van gerichte voorlichting, Kwink en ondersteunende programma's
- samen met de leerlingen afspraken maken over internetgedrag op school (zie afspraken hieronder)
- het cyberpesten bespreekbaar te maken in de groep en de leerlingen daarop te laten aanspreken
- leerlingen duidelijk maken wat de sancties zijn op cyberpesten
- ouders wijzen op de mogelijke risico's van internetgebruik door kinderen

De afspraken

- E-mailen en "chatten" is op school niet toegestaan.
- Ik mag alleen met toestemming van de meester of juf op internet.
- Bij gebruik van de zoekmachine bijvoorbeeld "google" gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik zoek geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks en geweld. Bij twijfel overleg ik met de meester of juf.
- Bestanden van internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Ik mag alleen bestanden downloaden met toestemming van de leerkracht.
- Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie doorgeven op internet zoals: mijn achternaam, adres en telefoonnummer, het telefoonnummer van mijn ouders of het adres van mijn school zonder toestemming van mijn juf of meester.
- Ik vertel het meester of juf meteen als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel of waarvan ik weet dat niet hoort.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik "online" op internet heb ontmoet, (chatten mag immers niet).
- Ik speel op internet geen agressieve spelletjes. Dit zijn spelletjes waarbij geschoten of gevochten wordt of waarbij gewonden en/of doden vallen.
- **Houd er rekening mee dat we regelmatig kijken of je correct aan het internetten bent.**

Ondertekening voor akkoord:

Namens het team

Naam:

Datum:

Handtekening:

Namens de medezeggenschapsraad

Naam:

Datum:

Handtekening:

Namens het bestuur

Naam:

Datum:

Handtekening

Namens de leerlingen

Naam:

Datum:

Handtekening

